DE OOSTPOST.

LETTERKUNDIG, WETENSCHAPPELIJK EN COMMERCIEEL

NIEUWS- EN ADVERTENTIEBLAD.

PRIJS VAN INTEEKENING.

Per 6 maanden voor Soerabaya. . . . ƒ 7.50
" " " " Java. . . . . . . " 9.—
" " " " Buitenbezittingen. . " 10.—
" " " " Nederland. . . . " 13.—
De OOSTPOST verschijnt elken *Maandag* en *Donderdag*.

MAANDAG 10 MEI.

PRIJS DER ADVERTENTIEN.

De prijs der ADVERTENTIEN is ƒ 2.— voor elke TIEN WOORDEN: behalve het segel.
Advertentien met groote letter betalen dubbeld.
Iedere herhaling na de twee eerste plaatsingen wordt betaald met de helft van het bedrag der advertentie.

De inteekening in Nederland kan geschieden bij M. Wijt & Zonen te *Rotterdam* en bij L. van Bakkenes & Co te *Amsterdam*.

No. 37. ZESDE JAARGANG. 1858.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

HET STELSEL VAN CULTURES.

IV.

Om tot eene juiste beoordeeling te geraken van de uitkomsten, die van het cultuurstelsel bereids verkregen zijn, zal het noodig zijn vooraf nader met het doel bekend te worden, hetwelk de stichter er zich van had voorgesteld.

Laat ons daartoe zien hoedanig de Graaf van den Bosch voor zijn vertrek uit deze kolonie in 1834 het door hem ingevoerde stelsel beschouwd en beschreven heeft.

In het door dien staatsman nagelaten algemeen verslag komen daaromtrent de volgende beschouwingen voor:

De huishoudelijke inrigtingen, welke geacht kunnen worden, in een onmiddellijk verband te staan met de wijze, waarop de landbouw alhier te lande wordt gedreven, zijn gegrond op het gemeenschappelijke bezit van allen grond, tot eene dessa of dorp behoorende, en tevens, dat, volgens de aloude volksinstellingen, het onderwerpelijke bezit alleen aan eene zekere klasse van ingezetenen van die dorpen toekwam, en tusschen dezelve ongelijkmatig was verdeeld; terwijl eene andere klasse van alle eigendom was uitgesloten, en in eene zekere afhankelijkheid stond tot de grondbezitters, die over derzelver persoonlijke diensten konden beschikken, en hen in vergelding daarvan, eene zoodanige uitgestrektheid grond afstonden, als tot derzelver onderhoud noodig was, waarvan zij aan hunne tjatjas of Hoofden de helft van den oogst betaalden, of wel ook deze helft behielden, tot vergoeding van diensten, welke zij te hunnen behoeve presteerden.

In deze hoofdtrekken zal men ligtelijk de aartsvaderlijke wijze van bestuur erkennen, volgens de aloude oorkonden, eigen aan de volken van het Oosten, en waarvan nog allerwegen de sporen worden aangetroffen,

Men kan zich inderdaad, geene duidelijke voorstelling vormen van de huishoudelijke betrekking der Javanen, verdeeld in *geërfden* en *afhangelingen*, dan door zich die aloude aartsvaderlijke inrigting voor den geest te stellen.

In vele landen van dezen Archipel, waar het oppergezag zich geene beslissende overmagt op den geest der bevolking heeft weten te verschaffen, gelijk in onderscheidene gedeelten van *Sumatra*, bestaat die inrigting nog in alle kracht; de stamvaders in de dorpen erkennen geen gezag boven het hunne. De Regering bestaat er alleen uit hunne gedelegeerden, die in geene zaak, zonder ruggesprak en toestemming van hen, kunnen beslissen; zelfs de meerderheid kan er de minderheid niet overstemmen, maar wanneer partijen het niet eens kunnen worden, worden de geschillen, door openbaar geweld, als op geene andere wijs te verëvenen beslist, en wel in eene kampplaats, daartoe opzettelijk in ieder dorp afgezonderd en *Tana-Radja* genaamd.

Op Java had de Overheid zich een veel grooter gezag verworven, de Vorsten zelve zich eene onbepaalde heerschappij weten te verschaffen en, dien ten gevolge, hunnen gedelegeerden zoodanige magt kunnen overdragen, als zij noodig oordeelden. Onbetwistbaar heeft de geest van het Mahomedanismus en de invloed der priesters veel bijgedragen, om hun die oppermagt te verschaffen. Langdurige gewoonte, van zoo veel kracht bij de Oostersche volken, had hetzelve versterkt, en innig met alle huishoudelijke aangelegenheden verbonden. Dan, dat gezag der Hoofden had, voor het overige, de huishoudelijke inrigtingen der tjatjas en de aartsvaderlijke betrekkingen tusschen de bevolking, onderling geëerbiedigd.

De Vorsten konden gezegd worden, in zoo ver eigenaars van alle gronden te zijn, dat zij het regt hadden, om van de bebouwde velden eene zekere schatting te vorderen, of wel, tegen den afstand van deze, persoonlijke diensten te doen presteren: terwijl in den bruikleener de bevoegdheid berustte, om zich van die vordering vrij te waren, door zijn aandeel in die gronden aan de communiteit terug te geven, die dan dezelve met alle baten en lasten aanvaardde. De belastingen en diensten, intusschen, waren door het gebruik geregeld en bestonden doorgaans, voor de eerste, in het 1/5 van den oogst, of in eenen arbeid die gemiddeld, op 66 dagen in het jaar werd berekend. Ook hierop was, onder het Engelsche bestuur, inbreuk gemaakt. De arbeid of zoogenaamde heerendienst was afgeschaft, en de bellastingen op de behoude gronden van 1/5 op 1/2, 2/5 of 1/3 gebragt, naar mate van derzelver vruchtbaarheid, waardoor alzoo de aloude volksinrigting, *het aartsvaderlijke bestuur*, den bodem was ingeslagen, aangezien de tjatjas of geërfden daardoor het middel verloren, om eenig noemwaardig inkomen te trekken van de gronden, aan hunne afhangelingen afgestaan, of eenige diensten van dezelve te erlangen.

In plaats daarvan, werd nu volgens den geest van het ontwerp, eene maatschappelijke inrigting gevestigd, op gelijke regten, en eene individuele wijze van bestaan gegrond, althans zou dit het gevolg van dat systema geweest zijn, zoo de bevolking niet derzelver oude instellingen, grootendeels, in weerwil van het bestuur, had weten te bewaren.

Men beproeve in Europa, om allen grondeigendom te vernietigen, hetwelk toch werkelijk plaats heeft, door als schatting alles te vorderen, wat de grond meer oplevert, dan de kosten der bearbeiding, en is er dan een Staat, die niet binnen weinige dagen in vuur ontstoken, en waar de opstand niet zou voortwoeden, tot dat de bevolking, of ten onder gebragt of door overheerschers gedreven zou zijn?

Dat op Java de gevolgen daarvan niet zoo vreesselijk geweest zijn, is alleen daaraan toe te schrijven, dat de bevolking, op de meeste plaatsen, de nieuwe instellingen heeft weten te ontduiken, en dat zij uit haren aard lijdzaam is.

Zou dus een stelsel van culture op Java gelukken, en aan de bevolking welgevallig zijn, dan moest het in dier voege zijn ingerigt, dat daardoor de huishoudelijke wijze van bestaan der bevolking niet geschonden, maar veeleer bevorderd werd, en dat het duidelijk voor haar was, dat zij, door zulk een stelsel, werd bevoordeeld. Daardoor alleen was het oogmerk te bereiken, althans, zoo men eene bevolking, van alle nieuwigheden afkeerig gemaakt, daarvan de overtuiging verschaffen kan.

Naast zijne volksinrigtingen is den Javaan niets aangenamer, dan weinig te moeten arbeiden, zijnde zulks het gevolg van het klimaat, en overigens, om van den arbeid, waartoe hij verpligt is, het meeste voordeel te trekken, hetgeen hij trouwens, met de meeste menschen gemeen heeft.

DE LONDENSCHE POLITIE.

In Regents-park woonde zekere heer Holford. Hij was naar Amerika vertrokken en liet zijn huis in bewaring zijner dienstboden. Op 14 October 1850, des nachts ten 2 ure, hoorde de kok menschen in de keuken gaan. Hij wekte de overige bedienden; deze wapenden zich, verlieten door vier verschillende deuren het huis en grepen plotseling de vier dieven aan van welke een ter aarde geworpen en gevangen genomen werd. De drie anderen ontvlugtten. Er waren verscheidene schoten gelost; een der dienstboden loste een pistool van een bajonet voorzien op een der inbrekers, en zoo digt was hij dien nabij, dat hij hem schier met de bajonet aanraakte. Men vond dan ook sporen van bloed en vermoedde dat de dief, doodelijk gewond, door zijne medepligtigen in het Regents-kanaal was geworpen. Maar de booswicht was, op het oogenblik dat het schot viel, gestruikeld, en hem was dus geen ander letsel toegebragt, dan dat zijne hand door de punt der bajonet ligt gekwetst, door eenige hagelkorrels gevlekt en door het kruid eenigzins zwart geworden was. Het gevonden bloed was gestort door een der andere dieven, die door eene schroot-lading zwaar aan hoofd en hals was gewond. De derde bleef geheel onbezeerd. Op de plaats des strijds vond men niets anders dan een hoed en eenige zeer kleine breekijzers.

De wijze, waarop nu de politie de drie ontvlugte misdadigers in de gevangenis bragt, zal onze mededeelingen aangaande de werking van het Londensch politie-systeem verduidelijken.

Op den morgen na de inbraak, werd de gearresteerde, die zeide William Dryson te heeten, voor den politie-regter gebragt. Het eerste wat de politie deed, was eenige scherpzinnige toehoorders en toeschouwers onder het publiek te plaatsen, ten einde te hooren wat er gefluisterd werd en te zien of het proces ook bij dezen of genen eenigen verdachten invloed uitoefende. Toen het verhoor levendiger en dramatischer werd, bespeurden de bewuste opmerkers, dat twee vrouwen met zooveel aandacht en gemoedsaandoening naar de vragen des regters en de antwoorden des beschuldigden luisterden, dat zij allen schijn hadden persoonlijk belang bij de zaak te hebben. Die ontdekking werd niet verwaarloosd en beide vrouwen onder eene voor haar zelven onmerkbare bewaking gesteld.

Nadat het verhoor was afgeloopen, trad een der diefeggen in een bierhuis, terwijl de andere Dyson in zijne gevangenis bezocht en zich daarna weder bij hare bekende in het bierhuis vervoegde. Vervolgens gingen zij over den Theems naar Southwark, waar zij van elkanderen scheidden, maar niet door de ontdekkings-politie uit het oog werden verloren. Deze ging haar stap voor stap na en zag eindelijk de beide vrouwen hare woningen binnentreden. Nu was er locale kennis noodig en daartoe werd de hulp der wijk-politie-beambten ingeroepen. Deze beschreven onmiddellijk het vrouwspersoon, 't welk Dyson in het huis van arrest bezocht, als de gezellin eens inbrekers, die bekend was onder den naam van „de docter" en de andere als de werkzame medepligtige van den beruchten dengniet James Mahon. De politie dacht derhalve aan Mahon en toen bleek het nut van een stelselmatig toezigt over de dieven-bevolking. Alle gevangenissen binnen Londen worden wekelijks door een bekwaam inspecteur uit elke divisie bezocht, terwijl het gebruikelijk is, dat elk misdadiger, als hij in arrest wordt gebragt, aan den patrouillerenden constable wordt vertoond, opdat deze met des booswichts gelaat bekend gerake. Daarenboven bezoekt eene patrouille elken nacht de huizen waar dieven verkeeren en schrijft de namen op van allen die zij er aantreft. Toen nu aan de divisie werd medegedeeld, dat, wegens inbraak in het huis des heeren Holfords, hoogst waarschijnlijk „de docter" gearresteerd was en Mahon onder verdenking van medepligtigheid viel, herinnerde zich een der patrouillerende agenten, dat hij op den avond vóór de inbraak, omstreeks 10 ure, in eene herberg „de docter", Mahon en twee andere mannen, Mitchel en Robinson, alsmede een vrouwspersoon met elkanderen in levendig gesprek had gezien. Aanstonds begaf zich de sergeant der patrouille naar het huis van arrest, en vond daar in den gevangene Dyson „den docter." Vervolgens kwam men tot de zekerheid, dat in de eerste nachten na de inbraak, geen der verdachte personen in hunne eigene woningen hadden doorgebragt.

De bende was dus ontdekt. De verdere nasporingen strekten zich nu uit over drie bekende personen en de politie beijverde zich om te weten te komen, waar die huisden. Daartoe was geld noodig, en dat werd, op raad van den regter van instructie, door een vriend des heeren Holford aan de politie ter hand gesteld.

Toen stak het gansche politie-personeel van Southward zijne voelhoorns naar alle rigtingen uit. Eén beambte was gelukkig. Hij kende eene vrouw, vroeger bijzit van Mahon, maar door deze verlaten. Hij polsde haar. Hetzij, dat zij met Mahon twist had, hetzij dat de toegezegde belooning haar verleidde — zij klapte, beloofde hare hulp en — de koop was gesloten. Intusschen kon zij toch niet opsporen waar Mahon thans zijn intrek had, want

Beide deze eigenschappen moesten dus ook, bij het invoeren van een nieuw stelsel, niet wordon uit het oog verloren, maar in verband gebragt worden met zijne aloude volksinstellingen, en even zoo, moest door het zelve, aan hem, doch inzonderheid aan *de geërfden*, de gelegenheid worden verschaft, òf om minder te arbeiden, òf om, met gelijken arbeid als voor heen, meerdere voordeelen te genieten.

Uit dien hoofde werd als beginsel aangenomen, *dat eene dessa welke het 1/5 van derzelver rijstvelden afzonderde voor de teelt van een gewas voor de markt van Europa geschikt, niet meer arbeid vorderende dan de rijstculture, van het betalen der landrente zou zijn verschoond.*

Dat de dessa bovendien zou genieten de meerdere voordeelen, die het product bij taxatie blijken zou te zullen opleveren, dan het bedrag der verschuldigde landrenten, en

Dat de misgewassen loopen zouden voor rekening van het Gouvernement, voor zoo ver namelijk, dezelve niet aan gebrek aan ijver en arbeidzaamheid van de zijde des Javaans waren toeteschrijven.

Het behoeft geen betoog, dat dit beginsel geheel in het belang van den Javaan was, en dat hij daardoor meerder voordeel van zijnen grond zou trekken, terwijl, zoo hij minder wilde arbeiden, zulks gelijk nader blijken zal, aan zijne verkiezing was overgelaten.

Dan, het was niet alleen genoeg de gewassen te doen teelen, ter verkrijging van producten voor de markt van Europa geschikt, die gewassen moesten veelal nader eene fabrijkmatige bewerking ondergaan, alvorens tot dat doel te kunnen strekken, en daartoe werd veel kapitaal, kennis en andere vereischten govorderd, welke men in vele gevallen, niet van den Javaan kon verwachten, en hierom was het noodig Europeesch of Chineesch kapitaal en industrie zoodanig met de geheele onderneming in verband te brengen, dat daardoor eene behoorlijke bewerking der geteelde grondstof werd verzekerd.

In eenige gevallen, zoo als met de suikercultuur, was het zelfs, ten einde een gedeelte der bevolking niet met te veel arbeid te bemoeijelijken, noodig, om de teelt van het gewas te verdeelen, in dier voege, namelijk, dat *een gedeelte* was belast met de cultuur tot rijpheid van het gewas, een *ander gedeelte* met den oogst van hetzelve, een *derde* met het transport tot aan de fabrijken, en eindelijk, *ten laatste*, met den arbeid in dezelve, dit laatste namelijk, voor zoo ver daartoe geene genoegzame daglooners waren te verkrijgen.

Daar de Javaan tevens ongaarne onder het opzigt van Europeanen arbeidt, en de leiding en het bestuur zijner Hoofden verkiest, werd dan ook hierin aan zijne geaardheid te gemoet gekomen, en het opzigt der Europesche ambtenaren, zoo veel mogelijk beperkt, en alleen bepaald tot de bewaking van de tijdige en behoorlijke bewerking der velden, en tot het gadeslaan, dat het product te regter tijd geoogst en vervoerd werd.

(*Wordt vervolgd.*)

OFFICIEEL GEDEELTE.

JAVASCHE COURANT

van den 5den *Mei* 1858 N°. 36.

Bij Koninklijk besluit van den 30sten Januarij 1858 no. 58, is benoemd tot ridder der orde van den Nederlandschen leeuw, de heer mr. H. W. Mees, voormalig referendaris ter algemeene sekretarie van Nederlandsch-Indie, thans werkzaam bij het departement van Koloniën.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Februarij 1858 no. 60, is de kapitein-ter-zee, bevelhebber van Z. Ms. Zeemagt in West-Indie en kommandant van de korvet *Prins Maurits der Nederlanden*, G. Vogelpoot, benoemd tot kommandant van Z. Ms. Zeemagt in Oost-Indie en inspekteur der marine aldaar, ter vervanging van den thans met die betrekkingen belasten vice-admiraal J. F. D. Bouricius, en tevens bevorderd tot schout-bij-nacht, in te gaan met den dag van zijne aankomst ter reede van Batavia.

Civiel Departement.

Bij besluit van Zijne Excellentie den Gouverneur-Generaal, van den 30sten April 1858 no. 88, zijn de betrokkene hoofden van plaatselijk bestuur aangeschreven, om te erkennen bij de Roomsch-Katholijke gemeenten:

Te Padang (Sumatra's Westkust), als pastoor, den eerwaarden heer J. Verhaagh.

Te Samarang, als pastoor, den eerwaarden heer J. Lijnen.

BIJ DEN BARISSAN TE SUMANAP,

BEVORDERD:

BIJ DE KAVALLERIE,

Tot eersten luitenant, de tweede luitenant van dat korps raden bagoos Achmat Dapiroedin, genaamd raden ario Soerioning Prang.

Militair Departement.

ONTSLAGEN:

Op zijn verzoek, eervol, uit Z. Ms. militaire dienst, met behoud van regt op pensioen, de kapitein der infanterie F. M. Barberino.

GEPLAATST:

Bij het groot-militair-hospitaal te Amboina, de officier van gezondheid der derde klasse E. Benjamins.

Bij het garnizoens-hospitaal te Djokjokarta, de officier van gezondheid der derde klasse E. P. Tombrink.

Bij de geneeskundige dienst op Banda, de officier van gezondheid der derde klasse H. L. Benjamins.

Bij het groot-militair-hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der derde klasse P. C. van Goens.

Bij het groot-militair-hospitaal te Samarang, de officier van gezondheid der derde klasse C. O. van Oordt.

Bij het garnizoen te Meester-Cornelis, de officier van gezondheid der derde klasse L. A. L. de Kanter;

allen onlangs uit Nederland aangekomen en te Batavia ter beschikking.

OVERGEPLAATST:

Bij het garnizoen te Klatten, de officier van gezondheid der derde klasse J. P. Hönig, thans te Djokjokarta.

Bij het groot-militair-hospitaal te Willem I, de officier van gezondheid der derde klasse E. Tall, thans te Banda.

(*Voor de Policie.*) Naar aanleiding van het gouvernements besluit van 12 April 1837 No. 2, der gemeente bekend gemaakt bij publicatie van den toenmaligen waarnemend Resident van Soerabaya, dd. 20 Januarij 1838, heeft de ondergeteekende de eer de ingezetenen van de stad en voorsteden van Soerabaya te verzoeken, om de *hekken*, *pilaren*, *muren* en *poggers* hunner erven en bijgebouwen, die langs de wegen geplaatst of van dáár zigtbaar zijn, binnen den tijd van dertig dagen van af heden gerekend, behoorlijk te doen witten en herstellen, het schilderen daar waar het noodig is, er onder begrepen, en dezelven steeds in eenen netten en zindelijken staat te doen onderhouden, sub poena eener geldboete van *f* 10 tot *f* 50, naar gelang der omstandigheden.

Voorts wordt der gemeente indachtig gemaakt aan het bepaalde bij art. 20 van het politie-reglement, (staatsblad 1829 No. 8 luidende:

„Ieder ingezeten is gehouden, tweemaal daags den weg vóór, op zijde en achter zijn huis of erf, voor zoo ver daar een publieken weg langs gaat, te doen begieten op eene boete, voor de eerste maal, van *een Gulden* en daarna van *drie Gulden*, telkens dat zulks verzuimd is; zullende ingeval van volstrekte verwaarloozing van deze bepaling, het door de policie, op rekening van den bewoner, aanbesteed worden.

SOERABAYA, *De Assistent Resident,*
den 4 *Mei* 1858. (10) SWERVER.

(*Voor de Policie.*) In het Chinesche kamp is door een militair gevonden, een paar armbanden van bloed-koraal met gouden slot.

Tegen voldoening van het kostende dezer advertentie en eene belooning aan den eerlijken vinder kan de eigenaar die voorwerpen terug bekomen bij

Den Adsistent Resident voor de policie,
(11) SWERVER.

(*Voor de Armen.*) Heeft de *vereeniging* haar doel bereikt door eene ruime bijdrage van de zijde der begunstigers onder de gemeente van Soerabaya tot instandhouding van het *fonds tot begraving der lijken van behoeftige Christenen* dezer gemeente, welke niet in de termen vielen, om door de Diakonie begraven te worden, zoo kan zij niet nalaten, om ingevolge advertentien van 1° November 1856 als nu met een gevoel van erkentelijkheid langs dezen weg kennis te doen dragen, en een Kort Overzigt te geven van hetgeen zij gedurende het tijdvak van 2 jaren, aan Contributien en buitengewone liefdegiften heeft mogen ontvangen en uitgegeven:

In 1856 is door haar ontvangen. . . .		*f* 1094,100
uitgegeven gedurende dat tijdvak		„ 73.—
Saldo onder ultimo 1856		*f* 1021,100
ontvangen gedurende dat jaar .	*f* 1703,81.	
uitgegeven gedurende dat jaar .	„ 678,60.	„ 1025, 21
Saldo onder ultimo 1857		*f* 2047, 01

Vertrouwende, dat dit overzigt de goedkeuring der gemeente zal wegdragen, beveelt zij zich bij voortduring in de christelijke medewerking; zullende iedere gave, hoe gering ook, met dankbaarheid ontvangen worden.

De vereeniging tot begraving van behoeftige Christenlijken.
SOERABAYA NAMENS DEZELVE
1 *Mei* 1858. J. RAAF.

DAGEN VAN VERTREK DER LANDMAIL-POST

OVER DIT JAAR VAN SOERABAYA.

Zaturdag	5	Junij.
Maandag	5	Julij.
Donderdag	5	Augustus.
Zondag	5	September.
Woensdag	6	October.
Zaturdag	6	November.
Maandag	6	December.

En voor de halve maandemail, den 20sten van elke maand, des middags ten 4 ure.

VENDU-DEPARTEMENT.

VERKOOPING.

Op Dingsdag den 11den Mei.

Voor de woning van den kapitein Raaijmaakers in het Militaire kampement No. 22 en uitbesteding ten kantore van den heer Resident alhier.

Op Woensdag den 12den Mei.

Voor de woning van den luitenant van Oort in het Militair kampement.

ADVERTENTIEN.

GEBOORTEN.

Bevallen van eenen *ZOON* de echtgenoote van ANDRÉE WILTENS Sr. geb. *de Bruijn.*
SOERABAYA,
8 *Mei* 1858. (442)

Bevallen van eene *DOCHTER*, R. F. CURTIS, geb. *Stavers.*
SOERABAYA, 9 *Mei* 1858. (454)

---

diens nieuwe bijzit was hem trouw. 't Is echter de vloek des misdadigers, dat vriend en vijand voor hem gevaarlijk zijn. Het gelukte de aanbrengster om te ontdekken dat zij, die hare vroegere plaats bij Mahon innam, voor hem waschte, en hem voor den naderenden Zondag schoon goed zou brengen, en toen deze des Zaturdags avond zich met dat pakje op weg begaf naar Mahon's verblijf, schoot de aanbrengster haar op zijde en ging zonder eenige verdenking op te wekken, met haar denzelfden weg, altijd op zekeren afstand door een ontdekkings beambte gevolgd. Zij passeerden de rivier en gingen vrij haastig door enge en slecht verlichte straten, in de rigting van Shoneditsh. De nacht was zoo duister, dat de politie-sergeant het spoor der beide vrouwen zou hebben verloren, als men ook dat niet had voorzien. Onder haar smerig zwart bovenkleed had de aanbrengster een helderwitten rok aangetrokken en op elken hoek en overal waar de straten zich kruisten, werd het bovenkleed opgeligt en was de witte rok het signaal voor den sergeant, waar zich de vrouwen bevonden.

Op die wijze trok het drietal bijna geheel Londen door, tot dat eindelijk eene herberg aan de Kingslandstraat werd bereikt. Hier namen de vrouwen afscheid van elkander; de eene ging binnen en de andere verdween. De sergeant had aldra een patrouillerenden constable gevonden en gelastte dezen nog twee ambtsbroeders te halen. Daarop ging ook hij de herberg in en trof aldaar een groot vertrek vol rookende en drinkende dieven en onder hen Mahon naast de vrouw die hem schoon ondergoed bragt en die hem, door zoo trouwe dienst, onwetend verried! Het geluk diende den sergeant, want hij zag onder het woelige gezelschap ook Robinson. Vertrouwende op zijn gezag en zedelijk overwigt, liet hij een der constables zich aan de deur vertoonen, ging toen met den statigen ambtstred, den ontdekkings-beambte eigen, naar Mahon toe en zeide tegen hem: „Ik heb u noodig!" De dief gevoelde dat zijn uur was gekomen, en tegenstand te bieden kwam bij het meerendeel der ontstelde aanwezigen niet op. Integendeel, ieder was bij zich zelven blijde, dat men hem „niet noodig had," en bijgevolg genegen om Mahon, in 't belang der veiligheid van het geheele gezelschap, prijs te geven. Bovendien — de geheele politie-divisie kon wel aan de deur staan! Op een teeken van den sergeant kwam nu de constable, die aan de deur stond, nader, maar zijne plaats werd, voor den schijn, onmiddellijk door een ander ingenomen. Mahon volgde daarop goedschiks den sergeant, werd in een hoek der kamer gebonden, toen dezelfde maatregel op Robinson toegepast en de beide arrestanten naar de politie-wacht gevoerd.

Eenige gewigtige aanwijzingen werden door zekeren huurkoetsier gedaan. Deze, in de nieuwspapieren het berigt over de inbraak gelezen hebbende, herinnerde zich, dat hij op 14 October, omstreeks twee uur in den morgen, (het tijdstip waarin het bewuste misdrijf werd gepleegd) met zijn rijtuig op weinig afstand van Holford's huis staande, een man op zich zag toeloopen, die hem verzocht om eenig water op zijne hand te pompen, ten einde het bloed van eene wonde af te wasschen, hem even te voren door een hond toegebragt. Een oogenblik later kwam er nog een ander persoon, zonder hoed aanloopen wien het bloed langs gezigt en hals vloot. Hij riep den koetsier, sprong haastig in het rijtuig en liet zich een eind wegs rijden. De koetsier werd, nadat hij bovengemelde mededeelingen had gedaan, bij Mahon gebragt, en herkende dadelijk in dezen den man, op wiens hand hij water had gepompt; en bij nader onderzoek bleek ook, dat Mahon's hand niet door een hond gebeten maar gekwetst was door hagel en eene bajonet-steek. Ook de donkerblaauwe kruidvlek was nog zigtbaar. De wonden heelden echter reeds, en zonder de vrij spoedige ontdekking der bende, zouden deze bewijzen voor de schuld verdwenen zijn geweest.

Het spreekt van zelf, dat de bloedende vlugteling, door de huurkoets een eind weggebragt, voor Mitchel, den vierden medepligtige werd gehouden, en zijne houding in het rijtuig zette dit zeer hooge waarschijnlijkheid bij. Onder weg hoorde hij een chais in galop naderen. Oogenblikkelijk liet hij den koetsier stil houden en sprong uit het rijtuig en poogde, in weerwil van het geleden bloedverlies, te ontvlugten. De chais voorbij rijdende keerde hij naar het zoo even verlaten rijtuig terug, doch plaatste zich, klaarblijkelijk om tegen eenigen overval beter gedekt te zijn, naast den koetzier op den bok. Aan het Strand liet hij zich afzetten en betaalde den koetsier; waarheen zijn weg verder leidde, dat was nog een geheim. De politie begreep echter, dat iemand, in half onmagtigen toestand en vol vrees om zijn eigen huis te verraden, hoogst waarschijnlijk in de nabijheid eene schuilplaats zocht en zij hield zich dus verzekerd, dat in Southwark des diefs woning was gelegen. Der politie-divisie aldaar, werd dien ten gevolge een ijverig onderzoek daarnaar aanbevolen, en men wendde zich ook nu weder allereerst tot eene van die schepselen, die van het misdrijf leven, en zij nam dan ook al aanstonds aan om tegen een bepaald loon Mitchel's schuilplaats aan te wijzen. Hare aanwijzingen kwamen echter slechts uit de tweede hand en driemaal zocht de politie te vergeefs in door haar aangeduide huizen. Eindelijk wees men de politie een stil huis aan, in Little-Street, maar wijl het door

Bevallen van een *DOOD GEBOREN KIND*, J. C. Huijsdens, geb. *van Vuuren*
Soerabaya, 9 *Mei* 1858. (458)

STERFGEVALLEN.

Aan vrienden en bekenden, deel ik bij deze de voor mij droevige tijding mede, van het overlijden van mijnen zwager, de *kapitein der Artillerie* J. M. D. Sikkens, te Amsterdam *op den eersten Maart jl.*

Soerabaya, *De 2de Luit. der Artillerie.*
5 *Mei* 1858. (430) **H. W. VERBRUGH.**

VENDUTIE.

Den 11den Mei, in het Kampement N°. 22.

BIJ DEN

KAPITEIN DER INFANTERIE RAAIJMAAKERS

Van eenen zeer netten en goed geconserveerden INBOEDEL, bestaande uit: LEDIKANTEN, TAFELS, KANAPES, SCHILDERIJEN, HANG en KLEEDER KASTEN en STAANDE LAMPEN, KRISTAL en GLASWERK enz., voorts WAGENS en HARDLOOPENDE PAARDEN. (409)

Op de Vendutie van den 11den Mei a. s.

Bij kapitein Raaijmaakers, zal nog worden verkocht, EEN NET BEWERKT EUROPEESCH WAGENTJE, voor een en twee PAARDEN. (446)

VENDUTIE WEGENS VERTREK.

Op Woensdag den 12den Mei e. k.
in het *Officiers Kampement* No. 29
ten huize van den 1sten Luit. J. A. VAN OORT,
door **MARTENS & CO.**

van eenen bijzonder goed onderhoudenen INBOEDEL bestaande in:

Gepolitoerde MEUBELEN als: KASTEN, STOELEN, TAFELS, LEDIKANTEN, BANKEN, KNAPEN, ETAGÉRES, HANG- en STAANDE LAMPEN, SPIEGELS, SCHILDERIJEN, PORCELEIN en GLASWERK. STOLPEN enz. (447)

NA AFLOOP DER VENDUTIE

ten huize van den WelEd. Gestr. Heer
J. A. VAN OORT,
Op Woensdag den 12den dezer,
Omstreeks 10½ uur,

zal alsnog vendutie wegens vertrek worden gehouden, ten huize van den 2den luitenant H. L. Wagner, in het officiers pavilloen No. 8 in de stad, van diverse goed onderhoudene MEUBELAIRE GOEDEREN. (448)

VENDUTIE.

Op Dingsdag den 18den Mei a. s.

Ten huize van den WelEdelen Heer A. Tissot te *Genteng*, door D. D. van Boeckholtz, van MAHONIJHOUTEN en andere MEUBELEN, een PALANKIJN, eene partij GROOTE en KLEINE BATAVIASCHE VLOERSTEENEN, eenige WAARLOOZE DEUREN en VENSTERS met JALOUSIEN. enz, enz. (441)

VENDUTIE.

Op Woensdag den 12den Mei e. k.
voor de tol van
MARTENS & CO

Van DIVERSE KOOPMANSGOEDEREN, als GLACÉ ZIJDE, aan stukken van 16 en 0 el, TRICOT PANTALONS, VOERINGKATOEN, JAALDEN, GEMAAKTE KINDER KIELTJES, ALKEN BIER, ROODE WIJN, GEMAAKTE HEEREN HEMDEN, KINDER KOUSEN en SOKKEN, HANDSCHOENEN, KLAMBOEGOED, BORSTROKKEN, WAAIJERS, BLOEMEN, ZIJDEN LINTEN, KINDER HOEDJES, PETJES, SCHENKKANNEN, GEZOUTEN SPEK en hetgene verder te voorschijn zal worde gebragt. (436)

Nog zullen op de vendutie van den 19den Mei e. k., worden verkocht: (438)

125 KISTEN GEEVER, H & G.

UITBESTEDING.

Op Zaturdag den 5den Junij aanstaande, zal, onder nadere goedkeuring, in kantore van den ondergeteekende, in het openbaa worden uitbesteed:

Het daarstellen eener zadbeplemping en funderingen voor de gebouwen, bestemd tot verblijf aan den wal van état major en equipage van een in reparatie liggend fregat, en bergplaats van scheepsgoederen bij het Marine établissement te Soerabaija.

Het bestek en de voorwarden zullen veertien dagen te voren ter lezing liggen ten kantore voornoemd.

De Hoofd-ingenieur Chef der 4de Waterstaats Afdeeling,
(432) H DE BRUYN.

VERTREK DER STOOMSCHEPEN.

HET STOOMSCHIP MACASSER,

Kapt. Schmidt.

Vertrekt naar Macasser, Timor Koepang en de Molukkos, omstreeks *Zaturdag den 15den a. s.*
Adres bij (439)

Soerabaya, *De Agenten,*
6 *Mei* 1858. **B. KOPERSMIT & CO.**

DE STOOMBOOT KRATON,

Vertrekt van Soerabaya naar Pasoeroean *Dingsdag* 11 *Mei*, 's mogens 6 ure, en *Vrijdag* 14 *Mei*, 's morgens 7 ure; en van Pasoeroean naar Soerabaya *Woensdag* 12 *Mei* voormiddags 9½ en *Zaturdag* 5 *Mei*, voormiddags 10 ure

Voor passage en vracht vervoege men zich bij
W. MAJOR & CO. *Pasoeroean.*
(453) **MAJOR MATZEN & CO.** *Soerabaya.*

VERTREK VAN SCHEPEN.

VRIJE PASSAGE

Wordt aangeboden aan eenen *GENEESHEER*, welke zich voor de reis naar Nederland met de verpleging der zieken wil belasten aan boord van een der voornaamste Nederlandsche schepen.

Adres, *franco* aan de Heeren H. L. de Graaff & Co, scheeps-leveranciers te *Soerabaya.* (457)

VOOR VRACHT EN PASSAGE NAAR BANJERMASSING.

Met het Nederl. Ind. barkschip

MENADO,

Kapt. A. Couteron.

Om binnen eenige dagen van hier te vertrekken. Adres bij

Soerabaya, *De Agenten,*
4 *Mei* 1858. B. KOPERSMIT & CO.
(431)

BENOODIGD

EEN KLERK, eene vlugge hand schrijvende, en eenigzints bekend met kantoor werkzaamheden; salaris naar gelang van bekwaamheden.

Hierop reflecterenden gelieven zich te adresseren onder Lett. D, bureau van den *Oostpost.* (452)

Bij akte, verleden voor den waarnemenden Notaris D. Busken Huet op den 7den Mei 1858 n°. 28 en ingeschreven ter griffie van den Raad van Justitie te Soerabaya, is bepaald dat de te Soerabaya gevestigde vennootschap van koophandel onder de firma **PEREIRA & CO** likwideert, te rekenen van den 16den Maart jongstleden, met aanstelling van de ondergeteekenden om met de vennooten het beheer over hunne zaken te voeren.

R. VAN NOORD BORSKI.
(459) Mr. W. S' JACOB.

De ondergeteekende heeft de eer de naar Soerabaya en doortrekkende personen in wetenschap te stellen; er ten zijnen huize aan de groote rivier gelegen, GEMEUBILLEERDE waaronder ook voor familien ingerigte KAMERS, met in begrip van KOST op billijke voorwaarden zijn te verkrijgen.

(461) **F. SCHMID.**

De ondergeteekende woont in de Heerenstraat, in het Huis, vroeger geoccupeerd door den Heer Mehlbaum.

(434) **P. C. VAN GHERT.**

HET KOFFIJHUIS

VAN

GUSTAV BEHREND.

Heeft twee goede BILLARDTAFELS, en is voorzien van exquise dranken tot civiele prijzen. (450)

TE KOOP

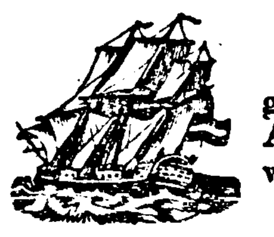

Het snelzeilend Engelsche schip
"SEA BIRD"
gebouwd in 1852 te St. Johns-Amerika, in 1855 van eene nieuwe metalen huid voorzien.

Lang 139 Engelsche voeten
Breed 28 „ „

groot 542 gemeten tonnen, ladende 700 tonnen, gereed om zee te kiezen.

Nadere informatiën, bij (426)

Soerabaya, *De Agenten,*
3 *Mei* 1858 MAJOR MATZEN & CO.

---

fatsoenlijke menschen werd bewoond, die van een eerlijk bedrijf leefden, zoo moest men, bij den eerbied der Engelsche wetten voor bewoonde huizen, voorzigtig te werk gaan. Een der constables kende den bakker die naast het bewuste huis woonde en hoorde van dien dat men daarin, sedert eenigen tijd, zeer veel brood gebruikte. Een ander politie-agent kende den bewoner des huizes en wist onder een of ander voorwendsel zich de deur te doen openen. Toen trad de ontdekkings-beambte binnen en vroeg wie de huurder was. Terwijl daarover werd gesproken, verscheen boven aan den trap eene vrouw die angstig luisterde en in wie men al aanstonds haar herkende, die des avonds voor de bewuste inbraak, met de bende in de herberg was gezien. Nu hield elke twijfel op; men ging naar boven, trad eene slaapkamer binnen en vond aldaar Mitchel in beklagenswaardigen toestand te bed liggen, het hoofd omwonden met windsels en doeken. Hij leed veel en heelkundige hulp had hij niet durven inroepen. De politie-agenten, eenmaal meester van den deugniet, behandelden hem, volgens gewoonte, zeer menschelijk, lieten hem door een heelmeester verbinden en toen naar de politie-wacht vervoeren. Daar werd hem den gevonden hoed opgezet. Hij paste volkomen en — Mitchel bekende zijne medepligtigheid aan de misdaad. Het viertal misdadigers werd later gevonnisd en tot levenslange deportatie veroordeeld.

Dikwijls echter worden de ijverige bemoeijingen en nasporingen der politie door de angstvallige swarigheden en eischen der justitie ten hoogste bemoeijelijkt, ja zelfs krachteloos gemaakt. In het jaar 1850 had te Londen eene gebeurtenis plaats, die bewijst, in hoe groot gevaar de maatschappij dagelijks verkeert, als het nimmer sluimerend toezigt der politie dat niet voorkomt of afwendt. Drie mannen schelden op klaarlichten lag midden in de city, aan het huis van een handelaar in munten, genaamd Cureton. De huisbewaarster opende de eur en de drie personen kwamen den trap op. Een van hen wenschte een bijzonder muntstuk te hebben en toen Cureton opstond om dat uit zijn kabinet te halen, wierpen zij hem een kunstmatigen kap over het hoofd, die, tot aan den hals vallende en daar digt geregen, hem belette iets te zien, ja zelfs zelfs eenig geluid te geven. Daarop ledigden zij al de kasten en verlieten zeer bedaard het huis. Welligt waren en half uur later al de munten reeds in de smeltkroes. Toen Cureton weder tot zich zelven kwam, was hem elke herinnering van het uiterlijke der dieven ontgaan, terwijl het geheugen der huisbewaarster even ontrouw bleek te zijn. Onder zulke omstandigheden was eene ontdekking schier onmogelijk, wijl noch het gestolene, noch de dieven op eenigerlei wijze konden herkend. Een der roovers — althans de politie, die den bijna onmerkbaren draad met de uiterste scherpzinnigheid volgde, was van diens schuld zedelijk overtuigd — werd werkelijk gevangen genomen, doch bij ontstentenis van het noodige bewijs weder ontslagen.

Gedurende de tentoonstelling werd de degelijkheid van het Engelsche politie-stelsel op eene zware proef gesteld. Men koesterde voor dien tijd groote, ja overdreven vrees ten aanzien der openbare veiligheid, maar er werden ook buitengewone maatregelen genomen. Het corps werd met 1095 man versterkt, 33 vreemde politie-beambten van het vaste land en 24 uit de provincien ontboden. Bij dag hielden 386 londensche, 7 vreemde en 6 provinciale beambten binnen het tentoonstelling-paleis de wacht en de dienst voor het gebouw werd door 237 londensche, 7 vreemde en 6 provinciale agenten waargenomen. Des nachts waren in het paleis 54 en er buiten 33 posten uitgezet. Bovendien werd een nauwkeurig oog gehouden op de passagiers die met de stoombooten en spoortreinen te Londen aankwamen.

Intusschen is het van algemeene bekendheid, dat Londen nooit veiliger was dan te dier tijde en dat de bij de tentoonstelling heerschende orde, oplettendheid en bereidwilligheid der politie, algemeene erkentelijkheid inoogstte.

Maar — welken invloed heeft nu het nieuwe Engelsche politie-systeem op het aantal jaarlijksche misdrijven? Het resultaat is minder bevredigend dan men zou vermoeden. Vóór 1829 namen de misdaden 40 à 50 pct. meer toe dan de bevolking, en in de laatste jaren hielden beiden schier helijken tred. Intusschen — berekeningen van dezen aard bedriegen ligt, wijl niemand kan weten hoeveel misdrijven vóór het jaar 1829 ten eenemale geheim bleven of niet ter ambtelijke kennisse kwamen, terwijl het welligt aan geen redelijken twijfel onderhevig is, dat het nieuwe stelsel veel meer misdrijven het daglicht doet zien dan het oude, en dus zeer weldadig werkt.

Redactie.

TOKO EN SCHEEPSLEVERANTIE.

De ondergeteekenden maken bij deze bekend dat zij eene TOKO en SCHEEPSLEVERANTIE hebben geopend, en ruim voorzien zijn van alle soorten van DRANKEN en PROVISIEN der beste kwaliteit, verkrijgbaar tegen zeer billijke prijzen, zich minzaam aanbevelende in de gunst van Heeren Reeders, Scheepsgezagvoerders en *Soerabayaasch* ingezetenen.

(440) J. A. A. NICOLAI & CO

Westzijde Kaliemaas, naast het etablissement van de firma L. G. VAN LAKERVELD & Co.

VERKRIJGBAAR

BIJ

S. MEIJER TE KRAMBANGAN.

Alle Zondagen, KALFS- en SCHAPENVLEESCH.
Verzoeke de bon Zaturdag te bezorgen. (433)

PUIKE HARING.

(449) Bij DE STURLER & FAGNOTTI.

GEMAAKTE HEEREN HEMDEN.

à *f* 30.— het dozijn à Contant, bij

(445) **MARTENS & CO.**

TE BEKOMEN

BIJ

VAN DRIESSCHE.

Verscheidene gekleurde gemaakte TRICOT PANTALONS, als ook zeer fijn ZWART LAKEN, SATIN DE LAINE, HALVE ZIJDEN TRICOT, zwart en gekleurd, en verscheidene soorten van TRICOTS. (425)

PAS ONTVANGEN.

IJZEREN KINDER LEDIKANTEN

EN

EUROPEESCH TOUWWERK.

(455) Bij **B. H. KUIJPER.**

PER DILIGENCE ONTVANGEN.

VERSCH SELTZERWATER, laatste schepping 1858, bij

(444) **MARTENS & CO.**

KLAPPER-OLIE.

In pullen van ¼ pikol, zeer geschikt voor huisselijk gebruik, bij

L. W. VAN DER ZWAAN & CO

(456) *Boomstraat.*

TE BEKOMEN

BIJ

VAN DRIESSCHE.

GROENE VERW, à 6 Gulden het groote blik.
LOODWIT, „ 5 id. „ „ „ (429)

ARANG GHIESAMBIE.

(451) Bij J. LLOYD & CO.

PAS ONTVANGEN.

PUIKE EAU DE COLOGNE, van F. MARIE FARINA, in kistjes van 3 flacons à *f* 4.— bij

(443) **MARTENS & CO.**

Dr. S. P. TOWNSEND'S

COMPOUND FLUID EXTRACT OF SARSAPARILLA.

Dit geneesmiddel, bekend wegens deszelfs bijzondere heilzame uitwerking op het bloed, in velerlei ziekten, voornamelijk ter genezing van borstkwalen en andere ongesteldheden, die haren oorsprong hebben in eene ongeregelde of belemmerde bloedsomloop, is verkrijgbaar tegen *f* 10.— rec. per flesch bij

(321) E. FUHRI & CO

BENDIE JASSEN

en

ROZEN WATER.

(380) Bij MOHAMMAT TAIR.

VEHUISD

Van de *Gatottan* naar de *Boomstraat*, naast het Protestantsche weeshuis het:

DAMES MODE MAGAZIJN

VAN

MEJUFVROUW M. DE BRUIJN.

PAS ONTVANGEN

KEURIGE ORGANDIE JAPONNEN à volants, en montants, WAAIJRS, VEEREN, BLOEMEN, GEKLEURDE GLACÉ ZIJDE, GARNITUREN etc. etc. (415)

EENE PARTIJ IJZEREN SPIJKERS

Van alle dimensien, tusschen 1½ en 6 Eng. dm. tegen verminderde prijzen verkrijgbaar

(403) Bij J. LLOYD & CO.

HOLLOWAY'S ZALF EN PILLEN

GENEZEN ALLE HUIDZIEKTEN

TOT ZELFS DE MEEST VEROUDERDEN.

JACOB KRAAI, te Bunang, leed lang aan huid-uitslag; aangezigt, armen en beenen waren als bezaaid met kleine puistjes en scheurbuikachtige wonden en vergeefs had hij alle denkbare middelen aangewend ter genezing van deze onnoozelijke en pijnlijke kwaal. Eindelijk nam hij zijne toevlug tot HOLLOWAYS PILLEN en ZALF, die in zeer korten tijd de ziekte eenen gunstigen keer deden nemen, en nadat hij deze geneesmiddelen gedurende eenige weken had gebruikt, was hij volkomen genezen. Deze vermaarde zalf geneest zweren en verouderde wonden tot zelfs van twintig jaren her.

Verkrijgbaar à Contant bij E. FUHRI & Co, te Soerabaya, tot de ondervolgende prijzen:

DOOZEN PILLEN van *f* 1.— *f* 3.— en *f* 5.—
POTTEN ZALF „ „ 1.— „ 3.— en „ 5.—

(460)

SOERABAYA den 10den Mei 1858.

Wij zijn verzocht het navolgende mede te deelen:

In het jaar 1856 had de heer P. VREEDE BIK, destijds Resident van Soerabaya, het voorregt van schier gelijktijdig zijn zilveren bruiloft en vijftigsten jaardag te mogen vieren.

Op den datum van eerstgenoemd huisselijk feest begaf zich een aantal zijner vrienden en bekenden naar Simpang, om het bruiloftspaar te doen blijken van de belangstelling in den zegen dien zijne echtverbintenis te beurt viel, en bleef daar laat in hartelijke, opgewekte stemming genoegelijk bijeen.

Men wenschte echter die gezindheid nog op eene meer luisterrijke en duurzame wijze te betuigen. Er werd daartoe eene inschrijving geopend en door de Europesche ingezetenen van onderscheidene standen, ook uit de afdeelingen der residentie, voor eene aanzienlijke som deelgenomen. Eene kommissie werd belast met de uitvoering der bedoelingen van de inschrijvers.

De beschikbare gelden werden tweeledig aangewend. In den avond van den dag op welken de waardige man zijn halve eeuwfeest mogt bleven, is ter eere van hem en zijne echtgenoote een prachtig bal en souper met illuminatie en vuurwerk gegeven, in het gebouw der Societeit *de Club* en de voorzalen der nabijgelegen vrijmetselaarsloge. De vreugde, de ongedwongen toon, de stemming welke daarbij tot in den morgen heerschten onder de inschrijvers en genoodigden van beide seksen, wier getal, zoo alle waren opgekomen, ruim 370 hadde bedragen, kon den Heer BIK en de zijnen ten maatstaf strekken van de genegenheid en onverdeelde hoogachting, welke zijne deugden en talenten hem in het gewest zijner inwoning en ambtsroeping hadden doen verwerven.

Om de herinnering aan deze dubbele viering te bestendigen en van deze gevoelens een blijvend aandenken te verleenen, werd in Nederland als geschenk voorts een kostbaar stuk in massief zilver besteld. Het bestaat uit een tafel middenstuk van grooten omvang, met gepaste opschriften, de wapens der beide familien en rijke versieringen De keurige, losse en bevalige bewerking is eene nieuwe bijdrage tot den reeds gevestigden eervollen naam in dat vak van den vervaardiger, den Heer J. M. VAN KEMPEN, terwijl ook voor de zorg en den smaak in de regeling der zaak alle lof toekomt aan den Heer J. TISSOT JR. te 's Gravenhage, door wiens tusschenkomst zij plaats had.

Het geschenk, welks kosteloozen overvoer naar JAVA door de Heeren A. VAN HOBOKEN en ZOON bij het vernemen der bestemming was aangeboden, kwam in het begin van Februarij 1858 met hun schip *Jason* te Batavia aan, alwaar juist de heer VREEDE BIK wegens eene slepende ziekte op het punt stond om met verlof naar het vaderland te vertrekken. Een der kommissarissen, sedert daar gevestigd, nam het in ontvangst en belastte zich met nog twee aanwezige inschrijvers met de aanbieding, waarop eene schriftelijke dankbetuiging van den heer VREEDE BIK werd ontvangen, welke hier volgt, ten einde op die wijze ter kennis van alle betrokkenen te komen.

BATAVIA, *den 4den Februarij* 1858.

HOOG GEACHTE HEEREN!

Met uw schrijven van den 8den dezer, hebben wij wel mogen ontvangen, het daarbij aangeboden kostbaar en hoogst keurig bewerkt zilverstuk, ons door eene talrijke vereeniging van vrienden en bekenden te Soerabaya toegedacht, ter herinnering aan de viering aldaar op den 10den Junij 1856, van onze vijf-en-twintigjarige echtvereeniging. — Bij de genoegelijke herdenking, op welke luisterrijke en hartelijke wijze dat feest is gevierd geworden, en waarvan de hooge mate van zelfsvoldoening en erkentelijkheid bij ons nog even levendig is, betreuren wij het, door de omstandigheid van ons zoo plotseling opgekomen vertrek naar Nederland, buiten de mogelijkheid te zijn gesteld, persoonlijk aan de betrokkene feestgenoten meer openlijke blijken te geven, hoe hoog wij waardeeren een geschenk, dat een zoo sprekend bewijs levert, van de bijzondere achting, vriendschap en onderscheiding, die wij onder hen hebben mogen verwerven, en dat wij zoo gaarne te midden hunner zouden hebben wenschen te ontvangen. — Wij durven ons echter vleijen, dat zij zich, ook zonder verdere betuiging, verzekerd zullen houden, dat hun prachtig aandenken, waarvan de smaakvolle vinding en kunstige uitvoering, de algemeene bewondering tot zich trekt, steeds als een onschendbaar familiestuk, tot eene blijvende herinnering zal strekken, aan de gelukkige dagen, die wij in het midden onzer Soerabayasche vrienden en bekenden hebben doorgebragt.

U, Mijne heeren, minzaam verzoekende, hen van deze onze opregte gevoelens op de meest geschikste wijze mededeeling te doen, betuigen wij voorts inzonderheid onzen dank voor de bemoeijenis, die UEd. zich in deze wel hebben willen laten welgevallen.

Met de meeste gevoelens van hoogachting en vriendschap verblijve ik

UwelEd. Gest. Dw. Dienaar,

P. VREEDE BIK.

Aan
de WelEd. Gestr. Heeren,
Mr. Filz, Staring en
Djalink
te
BATAVIA.

— Door den sulthan en de rijksgrooten van Siak, is onlangs eene rijksvlag vastgesteld, die, tot nog toe, niet bestond.

De oorlogsvlag zal bestaan uit de Nederlandsche kleuren, omgeven door eenen oranjen rand, en de koopvaardijvlag mede uit de Nederlandsche kleuren, doch omgeven door eenen blaauwen rand.

SUMATRA'S-WESTKUST. — In het begin van 1856 werd te Fort de Kock, in de Padangsche Bovenlanden, bij wijze van proef, eene kweekschool opgerigt tot opleiding van Inlandsche jongelieden tot onderwijzers.

De goede uitkomsten, die deze proef heeft opgeleverd, hebben de regering doen besluiten, om die inrigting te bestendigen.

AMBOINA. — Gedurende de maand Maart is het weder hier droog geweest, van tijd tot tijd afgewisseld door regenbuijen.

Als een gevolg van den gunstigen uitslag der militaire expeditie tegen de wederspannige Berg-Alfoeren van Ceram, hebben reeds verscheidene vestigingen van bewoners der bergnegorijen aan de stranden aldaar plaats.

De radja van Schoelauw, die den meesten invloed heeft op de bevolking der bergnegorijen en daar ook het hoogste gezag voert, is naar Amboina overgekomen, heeft zich aan het Nederlandsch bestuur onderworpen en beloofd om zich met zijne bevolking, 6000 zielen, aan het strand te vestigen. (*Jav. Cour.*)

BRITSCH INDIE.

Volgens de *Bengal Hurkaru* was er berigt ontvangen dat de wilde bevolking der Andaman Eilanden, waar de Engelschen eene straf-kolonie willen aanleggen, twee Europeanen en een Bengalees hebben vermoord. Deze drie, de stuurman Steerten, de klerk Muddoch en een inlandsche matroos hadden zich op een eilandje begeven, dat door eene te allen tijde doorwaadbare ondiepte aan het vasteland was verbonden, ten einde eene vlaggestok op te rigten, en, niettegenstaande zij reeds drie dagen daar gewerkt hadden, zonder iets verdachts te zien, waren zij gewapend, terwijl drie Lascars in de boot achterbleven om dienst te doen als uitkijk. — Op den bedoelden dag echter, den 4den Maart, zag men een aantal inboorlingen van het vasteland naar het eilandje waden, die zich klaarblijkelijk hadden verzameld met het doel om korte wetten met de indringers te maken. — Deze troep werd door de Lascars niet gezien dan toen het reeds te laat was, want toen zij door een schot het teeken gaven, hadden de stuurman Steerten en zijne beide medgezellen geen tijd meer om de boot te bereiken. — Hetgeen ons echter meer waarschijnlijk voorkomt is, dat de Lascars door den schrik bevangen met de boot de ruimte kozen; zij waren zelve de berigtgevers en konden dus de zaak naar verkiezing inkleeden. — Hoe het echter zij, dit is zeker dat de hagelbui van pijlen waarmede de drie mannen der *Muttlah* werden aangevallen, hen doodelijk was. — Zij waren weldra geveld, en vreesselijk verminkt en gekorven vond men de lijken der twee Europeanen aan het strand liggen, terwijl dat van den Bengalees door de wilden was medegenomen. Indien het waar is dat de Andamanners menscheneters zijn, zou men daaruit opmaken dat zij het vleesch van hunne kleurgenooten verkiezen boven dat der Europeanen. Men weet dat de koning van Delhi die zoo koelbloedig den moord van een aantal Engelsche vrouwen en kinderen beval en aanzag, waarschijnlijk zijne laatste levensdagen op deze eilanden zal moeten doorbrengen. — Kapitein Man, de nieuw benoemde Gouverneur der Andaman eilanden, is reeds van Calcutta naar zijne bestemming vertrokken met de oorlogsschoener *Pluto*, terwijl kapitein Simpson belast is met de geniewerken en de superintendentie der gevangenissen.

Terwijl de boven beschreven moord op de Andaman eilanden plaats had op den 4den Maart, vertrok op dienzelf-

Bijvoegsel tot den **OOSTPOST** *van den* 10*den Mei* 1858 n°. 37.

den dag reeds van Calcutta de tweede bezending bannelingen voor die eilanden bestemd, met het stoomfregat *Semiramis*. De *Roman Emperor* en de *Edward* zijn ook naar Andaman gezonden, waar dus een etablissement ter hunner ontvangst moet gereed zijn te Port Blair. De met deze twee laatste schepen verzondene bannelingen waren omtrent drie honderd in getal en die van de *Semiramis* tweehonderd, terwijl deze vijfhonderd nog zullen vermeerderd worden met eene bezending per de *Dalhousie*. — In het geheel rekent men dat er tegen primo Junij een duizendtal bannelingen op de Andaman-eilanden zullen zijn, wier eerste werk zal bestaan in de plaats hunner verbanning schoon te vegen van alle bezielde en onbezielde hindernissen. Terwijl men de verwachting koestert dat de nieuwe strafkolonie in korten tijd swaar bevolkt zal zijn en er dus eene strenge discipline moet worden in acht genomen, bestaat echter het plan, om de reglementen zóó te maken dat zij die zich goed gedragen willen, daartoe naar behooren worden aangemoedigd. — Zoo zullen zij door goed gedrag hunne vrijheid kunnen terug krijgen en zelfs vrije overtogt voor vrouwen en kinderen kunnen erlangen, die in dat geval een verblijf in de kolonie wordt toegestaan, vereenigd met hunnen man en vader. — Het schijnt dat deze kolonie van den aanvang af goed zal zijn ingerigt.

DE LEVIATHAN.

De *Leviathan* is eindelijk, op Zondag 31 Januarij, van stapel geloopen, of liever, vlot geworden, en thans ligt de reusachtige massa op stroom, om, naar men hoopt, over drie maanden voor haar eerste proeftogt gereed te zijn.

De *Leviathan* is in tonnenmaat vijfmaal grooter dan het grootste tot hiertoe gebouwde schip. Uit eene vergelijking van hare afmetingen met die van andere groote stoomschepen, blijkt:

		Lengte	Breedte	
De Great Western	1838 (*eerste Atlant. stoomboot*)	236	36	voet.
„ Great Britain.	1844 (*eerste Atlant. schroefb.*)	322	51	„
„ Himalaya.	1853 (*grootste schroefboot*)	370	44	„
„ Persia.	1856 (*grootste raderboot*)	390	45	„
„ Duke of Wellington	1855 (*grootste oorlogstoomschip.*)	240	60	„
„ Leviathan.	1858 (*grootste stoomboot.*)	680	83	„

De aanleiding tot dezen buitengewonen aanbouw is, gelijk bekend, gelegen in de moeite en kosten welke verbonden zijn aan het innemen van steenkolen, op verafgelegen stations. Dit is de voorname reden waarom tot nu toe de stoomvaart op de Indische havens zoo bezwaarlijk goede rekening heeft kunnen geven. Hierdoor geleid kwam de heer Brunel eenige jaren geleden op de gedachte, een stoomboot te bouwen die al de steenkool voor de uit en te huis reis konde innemen. Het plan werd onderzocht, kwam tot rijpheid, en, in Mei 1854 begon de aanbouw van den *Leviathan* (toenmaals *Great Eastern*), volgens de teekeningen van den scheepsbouwmeester Mr. Scott Russell. Het is aardig dezen laatstgenoemde in een voordragt te hooren zeggen dat hij eigenlijk geen voorstander is van groote schepen, en dat de *Leviathan* dan ook het kleinste schip is hetwelk volgens het systeem van: *„steenkolen voor uit en te huis"*, kan gebouwd worden. Hij rekent nl. dat daartoe het schip één ton groot moet zijn voor elke zeemijl der geheele reis. Nu is de reis naar Avstralie uit en te huis. 25,000 Eng. zeemijl, en de *Great Eastern*, zeide hij, is nog slechts van 22,000 tonnen inhoud.

Het schip is geheel van ijzer gebouwd, volgens het zoogenaamde *tubulaire* of cellen-systeem, (namelijk zamengesteld uit ijzeren platen, over dwars tegen elkaar geklonken, zoodat de drukking op eene plaats zich over oneindig veel steunpunten verdeelt) even als de zoo bekende Britannia-brug van Stepenson over de Menai straat. Meer dan 10.000 ijzeren platen zijn met *drie millioen* klink-nagels verbonden.

Het schip heeft vier stoomwerktuigen voor de raderen, te zamen van 5000 nom. paardenkracht, en hierbij een schroef-stuwer rekenende, met 6500 p. k., dus te zamen 11.500, is men minder verwonderd te hooren dat het schip, voor zijne machines in volle werking, een kwart millioen ned. Ponden steenkool per dag noodig heeft. En toch kan alles voor de reis naar Australie heen en terug, medegenomen worden.

De ijzeren stang die den schroef-stuwer met de machine verbindt, is 160 voet lang; elk wiel is 56 voet diameter; buitendien zijn er als noodhulp, zes masten met zeilen. — Wat de romp van het schip betreft, het heeft geen eigenlijke kiel, doch een ijzeren plaat van 2 voet breedte, en één duim dikte, loopt over de geheele lengte van het schip; van uit die plaat zijn de zijden opgebouwd. Deze bestaan uit een uitwendige huid van platen, 3/4 duim dik (c^a. 1 duim, 8 streep ned.) en op een afstand binnenwaarts van bijna drie voet, loopt een tweede huid, uit even dikke platen bestaande: — deze twee harnassen, om zoo te zeggen, zijn nu door ijzeren leggers, op 6 voet afstand van elkaar, verbonden. Tot vermindering van het gevaar bij stranding of aanzeiling, is het geheele vaartuig, (hetwelk 51 voet hoog is) in 10 afzonderlijke vakken afgescheiden, door ijzeren dwarsmuren die geheel waterdigt zijn, en nergens eenige opening hebben dan boven het tweede dek. Behalve deze beschottee zijn er twee dergelijke, overlangs, over een groot gedeelte van het schip, op een afstand van 36 voet van elkaar, — aldus is het schip in verscheidene vakken verdeeld: elk dezer kan door afzonderlijke ijzeren ribben en wanden weer verdeeld en afgesloten worden, terwijl des noods, als zulks ter ballasting mogt noodig zijn, altijd 25000 vat water in de ruimte kan ingelaten worden.

Zoo als wij zeiden, kan het schip een last dragen van c^a. 23 milioen kilogr. Men verwacht dat het 18 mijl per uur zal afleggen, en het is ingerigt voor 4000 passagiers (800 1^e kl., 2000 der 2^e en 1200 der 2^e kl.) die, naar men hoopt, in 36 dagen naar Australie zullen komen.

Dit weinige zal diegenen onzer lezers die nog met sommige bijzonderheden niet bekend mogten zijn, eenig denkbeeld kunnen geven van den aard dezer onderneming, die in drie jaren gelukkig voltooid is. Zij die hunne regtmatige weetgierigheid verder willen bevredigen, vinden daartoe gelegenheid in vele Tijdschriften en een paar brochures, waaronder ook het onlangs bij P. N. van Kampen te Amsterdam uitgekomen en bij ons verkrijgbare werkje: *Versnelde Gemeenschap tusschen Java en Nederland*, zijnde de inhoud eene voordragt in *Felix Meritis* gehouden, waarbij de heer Santhagens, naar aanleiding van een persoonlijk bezoek, vele zaken aangaande het monsterschip mededeelt. Naar deze en andere brochures verwijzen wij dan ook onze lezers, voor nadere bijzonderheden, als b. v. de kompassen in de masten, ten einde den invloed van de omringende massa ijzer op de magneetnaald te neutraliseren: de electrische telegraaf, om de bevelen des kapiteins over te brengen; de stoomtoestellen om den kabel te vieren; de twee booten, elk eene schroefstoomboot van redelijke grootte; de ruim 5000 ellen doek op de zes masten uitgespreid; de wandeling van zes minuten gaans, welke eene toer langs het dek aanbiedt; het electrisch vuur, hetwelk des nachts een gelijkmatig licht over het dek zal verspreiden; de menigvuldige vernuftige toepassingen tot gerief der passagiers, de gasfabriek aan boord, de drukpers en het elken morgen uitkomend nieuwsblad dezer wereld in het klein: dat alles, bij vele technische bijzonderheden, vindt men in tijdschriften enz. in genoegzame voorraad vermeld.

Men kent al de moeijelijkheden om het ongewone van stapel loopen van het gevaarte te doen plaats hebben en de nieuwe tostellen daartoe aangewend.

De eerste poging had den 3den November ll., in tegenwoordigheid van duizenden toeschouwers plaats, en moest door het breken van eenige werktuigen, waarbij een paar menschen-leven te betreuren waren, worden afgebroken. Sedert zijn de proefnemingen van week tot week herhaald. en na vele kleine rampen, als het uitwijken van palen in den weeken grond, het breken van kettingen, en het barsten van hydraulische persen werd eindelijk de *Leviathan* langs zijn bed van gladde spoorstaven zoo te water gebragt, dat zij bij den vloed van 31 Januarij van zelve vlot werd.

Verbeelden wij ons nu dit colossale gewrocht van menschelijk vernuft en ondernemingsgeest, de conceptie van Brunel en het product van Scott-Russell, tegen kosten van c^a. 7 milioen guldens daargesteld, met 4400 zielen aan boord, den Oceaan doorklievende, met een nog nimmer verkregen snelheid en gemak, en zeker heeft men dan de verwonderlijkste uitkomst voor oogen die scheepsbouw-en ingenieurs-wetenschap immer opleverden.

De groote lengte van het schip zal den *Leviathan* op meer dan eene golf doen rusten en daardoor het stampen voorkomen, hetgeen bevorderlijk zal zijn, zoowel aan de snelheid der vaart, als aan het gerief der passagiers. Deze snelheid en geleidelijkheid van vaart tevens, heeft dan ook reeds het voorstel doen opperen om de nieuwe boot tot het leggen van den telegraafdraad naar Amerika te doen bezigen, waartoe de eerste poging, zoo als bekend is, juist tengevolge van het stampen van het schip is mislukt. Voorzeker zoude die reis eene waardige proeftogt voor het reuzenschip aanbieden.

(*Redactie.*)

SCHEEPSBERIGTEN

Aangekomen Schepen te Soerabaya.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Van.
Mei	5	Nederl. Ind.	Sara Eleonora	D. Schuijmer.	Batavia.
„	6	„ „	Little Tot.	Katjoong.	Passeer.
„	—	„ „	Djeilanie.	Said Mohat. bin Alie.	Batavia.
„	—	„ „	Fathool Salam.	Hadjie Abdul Karim.	Passeer.
„	7	Nederlandsch	Diligence.	L. Smit.	Batavia.
„	—	Nederl. Ind.	Hing Thaij.	Amat.	Balie (Badong)

Vertrokken Schepen van Soerabaya.

Datum.		Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Naar
Mei	5	Nederl. Ind.	Princes Alice.	Sech Abd. bin Osman Bahosoan.	Sandelhout Eiland.
„	—	„ „	Jeannette Maria.	S. van Hulsteijn.	Sampit (Banj.) v. Sumanap.
„	6	Nederlandsch	L'Esperance.	W. A. S. Valberg.	Banjermassing.
„	7	Nederl. Ind.	Hiatlie.	Ong Songhie.	Balie (Padang).

In lading liggende Schepen te Soerabaya.

Vlag.	Namen der Schepen	Gezagvoerders	Bestemming	Agenten
Zweedsch	Maria Charlotte.	Schmidt.	Falmouth.	Fraser Eaton & Co.
Nederlandsch	Dina.	De Haan.	In lossing.	„ „ „ „
„	Factorij.	Jansen.	Nederland.	J. F. van Leeuwen & Co.
Hamburg	Elbe.	Muhlenroth.	In reparatie.	„ „ „ „ „ „
Nederlandsch	L'Union.	Van de Pol.	Grissee.	B. J. van Eck & Co.
„	Nicot.	J. Amesz.	Amsterdam.	P. Kervel & Co.
„	Java Koerier.	K. B. de Weerdt.	„	„ „ „ „
„	Willem Kroonprins der Nederlanden.	Zettler.	Nederland.	Schimmelpenninck & Co.
„	Sara Eleonora.	Schuijmer.	Reparatie.	„ „ „
Engelsch	Helen Lindsay.	Goble.	Onbepaald.	McMillan Marten & Co.
Nederland	Diligence.	Smit.	In lading.	„ „ „ „
Nederl. Ind.	Eclipse.	Doeksen.	Nederland.	B. Kopersmit & Co.
„ „	Stoomschip Macassar.	Schmit.	Molukkos.	„ „ „ „

SCHEPEN LIGGENDE TER REEDE.

Z. M. wachtschip Batavia; schoenerbrik Macassar; stoomschip Madura en roei-kanonneerboot N°. 14; de schepen Norman, Agamemnon, Elbe, Goede Verwachting, Willem kroonprins der Nederlanden, Eclipse, Gertrude, Sea Bird en Diligence; het stoomschip Makasser; de barken Fatal Ma-ān, Saijan Maskoor, Goansien, Fathal Kair, Baltimore, Soedul Gair, Kattammool Maspandan, Princes Alice, Dina, Alliance, Nicot, Menado, Java Courier, Factorij, Twent, Aljoesoor, Helen Lindsaij, Sara Eleonora en Djeilanie; de brikken Henriette en Fathool Salam; de schoeners Saparoea, Hiatlie, Tjilatjap, Bientang Timor, Ardjoeno, Emily Jane, Machmoed, Bintang Tjeigoau, Ataief en Hing Thay. de kotters Krabbe en Little Tot.

Aan- en Uitvoer te Soerabaya van den 6den tot en met den 8sten Mei 1858.

AANVOER.

Van Batavia en Samarang per het Ned. schip *Sara Eleonora*, gezagv. D. Schuijmer, agenten Schimmelpenninck & Co.

35 kisten wijn, 2 kisten likeuren, 3 kisten champagne, 4 kisten madera, Gezagvoerder; 484 p. ijzer, 1890 stuks spiauter, 20 trossen touw, Order; 25 vaten zw. pik, 100 pakk. jap. tarwe, 100 kisten cognac, 5 zakk. amandelen, Anemaet & Co; 4 kisten manufacturen, W. Cores de Vries; 10 kisten manufacturen, 32 kisten metselsteenen, 22 kisten provisien, 6 vaten bier, 20 vaatjes boter, 124 ijzeren platen, 15 kisten koopmanschappen, B. Kopersmit & Co; 1 rotting mat, 1 brandspuit, 93 vaten spijkers, 15 collies goederen, 95 bossen staven ijzer, 1 kist pendules, 2 aanbeelden, Schimmelpenninck & Co; 1 kist man. sigaren, Van der Poel; 1 kist Holloway pillen en zalf, 1 kist 8 collies meubelen, McMillan Marten & Co; 19 kisten roode wijn, 45 vaatjes boter, 1 kist marmer en glazen, Gezagvoerder; 21 kistjes rhijnwijn, 25 kelders genever, 3 kisten poelitoer, 2 balen lijnwaden, Martherus; 25 kisten en balen manufacturen, Fraser Eaton, & Co; 16 kisten manufacturen, 23 spiegels, 1 kist veeren en assen, Wm. Mathieu & Co; 4 balen manufacturen, 1 monster kistje, Order; 4 collies monsters en goederen, Resident van Pasoeroean.

Van Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *Fathool Salam*, gezagv. Hadjie Abdul Karim agent Gezagvoerder.

40,000 bossen rotting, 17 picols was, $22^{30}/_{100}$ picols inl^e. tabak, Gezagvoerder.

Van Samarang per het Ned. schip *Diligence*, gezagv. L. Smit, agenten McMillan Marten & Co.

12 kisten wijn. 284 collies flesschen, spiegels en koopmanschappen, Schimmelpenninck & Co; 13 kisten manufacturen, 20 balen koffij zakken, P. Kervel en Co; 36 kisten en balen manufacturen, B. J. van Eck & Co; 44 kisten lijnwaden, 200 vaatjes spijkers, J. F. van Leenwen & Co; 8 manden en 1 kist diversen, Major Matzen & Co; 2 kistjes onbekend, Potter; 1 kist tuigen, Baron Lawik van Pabst; 11 kisten meubelen en provisien, van Tijen; 1 kist rijtuig, van der Putte; 44 kisten bier; 12 kisten likeuren, 118 kisten aardewerk, 100 vaatjes boter, 100 kistjes kaas, 71 collies manufacturen en koopman schappen, Order.

UITVOER.

Naar Banjarmassing per de Ned. Ind. bark *L. Esperance*, gezagv. W. A. S. Valberg.

10 picols koffij. 4 picols klapper olie, Valberg; 1 tros europeesch touwwerk, Fraser Eaton & Co.

Naar Balie per de Ned. Ind. schoener *Kiatlie*, gezagv. Ong Siongtie 4 kisten geweren, 5 kisten manufacturen, Adam en Co; 6 kisten lijnwaden, McMillan Marten en Co; 2 kisten chitzen, Fraser Eaton & Co; 92 stuks ledige olie-tonnen, The Boentjong; 1000 europesche zakken. 1 europesche spiegel, Nash; 1 kist piano, 2 kisten cognac, 3 mandjes suiker, 1 kist geweer, 1 kist cherrij cordial, 1 kist champagne. 14 colies inhd. koopmanschappen, Asschenbergh en Co; 10 kelders arak, Adam en Co.

Naar Sydney per het Engl. schip *Agamemnon*, gezagv. Thompson, 102 picols suiker, 16 kisten thee, 200 kisten gember, 110820 stuks dakpannen, 700 colies matten, 6 kelders genever, McMillan Marten en Co.

Naar Nederland per het Ned. schip *Factorij*, gezagv. J. Jansen. $982^{55}/_{100}$ picols suiker, 300 stuks koehuiden, 77 picols rotting, B. J. van Eck en Co; $2477^{38}/_{100}$ picols tabaksbladeren, Adam en Co.

Marktprijzen.

Suiker N°. 16 per picol ƒ $16^1/_2$.
Koffij per picol ƒ 26.—
Rijst (carga) per koijang ƒ 170 à ƒ 180.—
Id. (witte) „ „ ƒ 225 à ƒ 240.—
Koehuiden per 100 st. ƒ 250 à ƒ 300.—
Arak per legger ƒ 65 à ƒ 70.—
Olie (Klapper).
Olie (Katjang).
Kadjang Matten.
Rotting. ƒ 9 à ƒ 10.—
Wisselkoers. Pari.

PROTESTANTSCHE EEREDIENST

Donderdag den 13den Mei, des morgens ten half 9 ure.
Feest van Christus Hemelvaart.
Ds. VAN DAVELAAR.

ROOMSCH-KATHOLIEKE EEREDIENST

Donderdag 13 Mei, Hemelvaartsdag, des morgens ten 7 en ten half 9 ure.

GEDRUKT BIJ E. FUHRI & CO TE SOERABAYA.